
ШУ “Епископ Константин Преславски”

СИ-28-1207/08.04.2020 г. от 7 листа

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Христо Атанасов Христов
професор по професионално направление 9.1. „Национална сигурност”
в катедра „Управление на системите за сигурност”
на факултет „Технически науки“ в ШУ „Еп. К. Преславски“
гр. Шумен, бул. „Студентски“ №115,
тел. 0889 816612, e-mail: hristov63@abv.bg

на дисертация за присъждане на образователно и научна степен
„доктор”,

разработена от **ВЕНЦИСЛАВ ИВАНОВ ВУТОВ**

на тема: **„ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ДЕЙНОСТТА НА ТЪРГОВСКИТЕ
ДРУЖЕСТВА ОТ БЪЛГАРСКАТА ОТБРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ В НОВАТА
СРЕДА НА СИГУРНОСТ”**

в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”,
професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”,

по докторска програма
„Организация и управление извън сферата на материалното производство
(Управление на сигурността и отбраната)“

ШУМЕН

2020 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Постоянната динамична нестабилност на съвременната среда за сигурност съпътствана с нарастващи процеси на глобализация на икономиката и консолидация на капитала, аргументират необходимостта и от интернационално сътрудничество на отбранителните индустрии.

В тази връзка предоставената от автора дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор” засяга изключително актуален и неизследван в достатъчна степен въпрос от страна на учените в областта на отбраната, касаещ предизвикателствата пред дейността на търговските дружества от отбранителната индустрия на страната, в условия на обща европейска политика за сигурност и отбрана.

Ето защо дефинираният в разработката научен проблем е особено значим към настоящия момент, предвид предлагането на ново мислене и нови модели механизми, за поддържане на адекватни условия запазващи и развиващи съществуващия потенциал на българската отбранителна индустрия и ускореното ѝ изграждане като конкурентоспособен и иновативен производител.

Темата на дисертацията е несъмнено актуална както в теоретично, така и в практическо отношение, предвид разработените от автора конкретни нови по ефективни подходи свързани с модернизация и трансформация на отбранителните активи и способности на Р. България, посредством привличане на националния промишлен потенциал или чрез кооперирано транснационално индустриално сътрудничество.

Значимостта на предложения за становище дисертационен труд се очертава с предложените за прилагане напълно необходими и реалистични мерки в процеса на задълбочаващо се сътрудничество и интеграция в сферата на обраната и въоръженията в НАТО и ЕАО, свързани с оптимизиране и разширяване на мястото и ролята на националната отбранителна индустрия при формиране и поддържане на колективните способности за отбрана и сигурност.

В тази връзка авторът успешно защитава необходимостта от изследване и анализ на дейността на търговските дружества от българската отбранителна индустрия (БОИ) като ключов фактор за осъществяването на политиката и изпълнението на отговорностите на Р. България, засягащи производството на отбранителни продукти и предоставянето на услуги в областта на сигурността и отбраната.

В този смисъл споделям тезата на автора свързана с възможността „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ” ЕАД да бъде изграден, като устойчив елемент на

системата за защита на националната сигурност, чрез разработване на конкретни мерки за неговото стабилизиране при отчитане характеристиките на вътрешната икономическа среда, международното политическо и икономическо обкръжение и средата за сигурност.

От изложения аспект предоставената ми дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, представлява един много добър опит както за задълбочен теоретичен анализ на проблемите в тази област, така и за предлагане на практически стъпки за тяхното разрешаване, с което се констатира съответствие на темата на дисертацията с основното и съдържание.

На тази основа може да се направи извода, че темата на дисертацията е актуална, значима и необходима в условията на динамично променящата се среда за сигурност.

2. Обща характеристика и структура на дисертацията.

В предоставения научен труд съдържанието съответства на темата на изследването и покрива всички възможни изисквания. Авторът правилно е подбрал методиката на изследване при разработването на дисертацията си, опирайки се главно на общо-научните методи на изследване: системен анализ и синтез, диференциращ, системно-интегриращ, исторически и синергичен подход. От класическите изследователски методи: литературен обзор, наблюдение, сравнение, анализиране, синтезиране, теоретични обобщения, формализация; От методите за събиране и обработка на емпиричен материал: проучване, анализ на резултати, статистически данни, експертни оценки, проверка на статистически хипотези и факторен анализ.

С правилно формулирана изследователска теза, с ясни и правилни определени обект и предмет на дисертационния труд, с добре поставена цел и набелязани научноизследователски задачи, както и с тяхното последващо постигане в рамките на изследването може да се приеме, че авторът е успял да изпълни поставените задачи недвусмислено и да постигне издигната цел.

Дисертацията се състои от използвани съкращения, увод, изложение в три глави, заключение, библиография с 106 източника. Обемът ѝ е от 221 стандартни страници, 5 таблици, 3 фигури и 4 графики. Номерацията на главите и параграфите съответстват на тези от дисертацията. Всяка от главите отговаря на

съдържанието на разглежданата проблематика и очертава основните проблеми стоящи за решаване в дисертацията.

В увода, наред с мотивите за написването на дисертационния труд са формулирани целта, обекта, предмета и научноизследователските задачи на разработката. Авторът си е поставил 7 научноизследователски задачи, решаването на които позволят пълното изясняване на разглежданите научни проблеми.

В първа глава „Същност и основни характеристики на отбранителната индустриална база на съвременната държава“ са решени научноизследователски задачи свързани със:

- дефиниране на същността и основните характеристики на отбранителната индустриална база на съвременната държава;

- преглед на историята на създаването на българската отбранителна индустрия.

Втора глава озаглавена „Място и роля на „ТЕРЕМ“ ЕАД в Българската отбранителна индустрия“ обосновава решението на следващите три научноизследователски задачи на дисертацията:

-определяне на мястото и ролята на „ТЕРЕМ“ ЕАД в българската отбранителна индустрия.

-изследване и анализ на резултатите от производствено-стопанската и финансово-икономическата дейност на дружеството през периода 1989-2016 г.

-изследване и определяне на опасностите и рисковете в дейността на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“ ЕАД.

Трета глава озаглавена „Перспективи и възможности пред дейността на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“ - ЕАД са решени последните две научноизследователски задачи в дисертацията:

-извеждане на възможности и очертаване на перспективи за съхраняване и увеличаване на капацитета на холдинга за нуждите на Българската армия.

-предложения за усъвършенстване на дейността и повишаване на конкурентоспособността на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“ ЕАД.

Може да се обобщи, че структурата на дисертацията съответства на изискванията за такъв вид научна разработка.

3. Характеристика на научните и научно-приложните резултати (приноси) в дисертацията. Достоверност на материала.

Направения научен преглед на дисертацията извежда несъмнено нейната научна и научно-приложна стойност, същата е разработена последователно и логично, с поставена *ограничителната рамка от 5 ограничения*:

Авторът показва много добро владение на терминологията по разглежданата проблематика и използва богат инструментариум от методи за проучване и анализ и значителна база от емпирични данни. Направени са задълбочени проучвания и интерпретиране на резултатите и са дадени иновативни научни предложения с практико-приложен характер за усъвършенстване на организацията на дейността на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ“- ЕАД.

Обемът на дисертацията е оптимален, от гледна точка на цялостност и завършеност на научното изследване и от гледна точка на изискванията за дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” .

В дисертационния труд на **Венцислав Вутов** са формулирани и постигнати 2 научни приноса допринасящи за обогатяване и развитие на знанието в научната област сигурност и отбрана, в сферата на управлението на икономическите ресурси за отбрана и взаимовръзката им с отбранителната политика на страната. Формулираните три научно приложни резултати, са свързани с предлагане на конкретни мерки и решения за усъвършенстване на дейността и повишаване на конкурентоспособността на „ТЕРЕМ-ХОЛДИНГ” ЕАД чрез провеждане на действена политика за реструктуриране, стабилизиране на производствено - стопанската му дейност.

Приемам за достатъчни така получените научни и научно-приложни резултати в изследването и ги определям като приносна част на дисертационния труд в научната област.

Разработеният научен труд е лично дело на автора, тъй като изследванията в сферата на разглежданата проблематика не са обект на масови научни разработки. Не са налице съмнения за плагиатство.

4. Оценка на публикациите по дисертацията и авторство

Авторът в своя автореферат към дисертацията е посочил три броя публикации. Същите отразяват основни моменти от дисертационния труд и кореспондират с темата на дисертацията, като разширяват изследванията в разглежданата област и разкриват задълбочени познания. Всичките публикации са лично дело (самостоятелни публикации) на автора.

5. Литературна осведоменост и компетентност.

Съществуващата литература е оценена по достойнство и ползвана с научна добросъвестност. Източниците, използвани при издигане на хипотези, са с безспорна научна стойност и не пораждат съмнения по отношение на формулираните изводи и заключения. Същите са използвани творчески за нуждите на изследването, като са цитирани в съдържанието на дисертацията.

Литературните източници използвани от автора са му позволили добре да развие съдържанието на дисертационния труд. При написване на труда авторът е използвал достатъчно голям брой литературни източници - общо 106 източника от които 21 на чуждестранни автори и 25 източници от интернет.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е разработен съгласно изискванията на регламентираните документи (ЗРАСРБ и ПП ЗРАСРБ), отразява коректно съдържанието на дисертацията и дава пълна представа за решените научни задачи и постиженията на автора, научната стойност и практическата приложимост на постигнатите приноси.

7. Критични бележки.

Нямам критични бележки по дисертацията и автореферата. Имам препоръка към автора да публикува научните си изследвания, резултати и предложения под формата на монографичен труд, който би бил изключително полезен в научен и практико-приложен аспект за институциите от системата за отбрана, и за висши училища и научноизследователски институти, изучаващи проблематиката, посветена на отбранителната индустрия.

8. Лични впечатления и други въпроси

Личните ми впечатления от автора на дисертацията са формирани от предоставеният за становище дисертационен труд. На тази база убеждението ми за него е свързано с притежаването на изключителна висока професионална

експертиза и амбиция да изследва актуални и сериозни събития и проблеми относими към сферата на отбраната и сигурността.

9. Заключение.

Всичко това ми дава основание да заявя, че дисертацията за присъждане на ОНС „доктор” е напълно завършено научно изследване с научно-приложен характер по посочения научен проблем. Представеният към него автореферат отговаря на изискванията. Научните публикации съответстват и имат връзка с направените изследвания в дисертационния труд. Разработката е иновативно и е лично дело на автора с безспорни научно-приложни приноси, съответстващи на критериите за присъждане на ОНС „доктор”, съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

10. Оценка на дисертационния труд.

Гореописаните достойнства на дисертацията, определят притежаваната от автора висока професионална експертиза по научната специалност и способност за извършване на самостоятелни научни изследвания. В качеството си на член на Научното жури, давам своята **„Положителна“** оценка на представената ми за становище дисертация за присъждане на ОНС „доктор” на тема: **„ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ДЕЙНОСТТА НА ТЪРГОВСКИТЕ ДРУЖЕСТВА ОТ БЪЛГАРСКАТА ОТБРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ В НОВАТА СРЕДА НА СИГУРНОСТ“** в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, по докторска програма: „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ (Управление на сигурността и отбраната), **разработена от Венцислав Иванов Вутов** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на ОНС „доктор” на **Венцислав Вутов**.

01.04.2020 г.
гр. Шумен

РЕЦЕНЗЕНТ:
ПРОФ. Д-Р

ХРИСТО ХРИСТОВ